

Gorzów Wlkp., 07.07.2022 r.

WPN-II.261.2.2022.KA1

ZAPYTANIE OFERTOWE

Wykonanie, transport i montaż 144 szt. tablic edukacyjnych, informacyjnych na terenie obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody oraz do oznaczania granic stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową (obszar województwa lubuskiego)

1. NAZWA I ADRES ZAMAWIAJĄCEGO :

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.
ul. Jagiellończyka 13
66-400 Gorzów Wlkp.
tel.: 887-101-300, fax: 95 71-25-045
e-mail: sekretariat@gorzowwlp.rdos.gov.pl

Osoby do kontaktów:

1) Michał Bielewicz - Naczelnik Wydziału Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000,
e-mail: michal.bielewicz@gorzowwlp.rdos.gov.pl, tel.: 887-101-285;

2) Katarzyna Adamska – Starszy Specjalista ds. ochrony przyrody, e-mail:
katarzyna.adamska@gorzowwlp.rdos.gov.pl, tel. 887-101-289.

2. PRZEDMIOT I OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Część I.:

2.1. Zaprojektowanie i wykonanie **29 tablic informacyjnych** z nazwą rezerwatu przyrody lub obszaru Natura 2000, z blachy ocynkowanej o grubości 0,7 mm o wymiarach ok. szer. 100 cm x wys. 33 cm (wzór - **zał. nr 2**), ze stelażami 2-słupkowymi z rury ocynkowanej, wraz z

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

ul. Jagiellończyka 13, 66-400 Gorzów Wielkopolski, tel.: 887-101-300, fax: (95) 71-25-045, sekretariat.gorzowwlp@rdos.gov.pl, gorzow.rdos.gov.pl

ich transportem i montażem we wskazanych miejscach na terenie obszarów tj: OBSZAR NATURA 2000 JEZIORO JANISZOWICE PLH080053, OBSZAR NATURA 2000 DOLINA DOLNEGO BOBRU PLH080068, OBSZAR NATURA 2000 BORY CHROBOTKOWE KOŁO BRZÓZKI PLH080031, OBSZAR NATURA 2000 DĄBROWY GUBIŃSKIE PLH080069, OBSZAR NATURA 2000 DOLINA PLISZKI PLH080011, OBSZAR NATURA 2000 BORY CHROBOTKOWE KOŁO BYTOMCA PLH080048, OBSZAR NATURA 2000 POJEZIERZE SŁAWSKIE PLB300011, OBSZAR NATURA 2000 NOWOSOLSKA DOLINA ODRY PLH080014, OBSZAR NATURA 2000 JEZIORA BRODZKIE PLH080052, OBSZAR NATURA 2000 LASY PUSZCZY NAD DRAWĄ PLB320016, REZERWAT PRZYRODY „MESZE”, REZERWAT PRZYRODY „RADOWICE”, REZERWAT PRZYRODY „MIERKOWSKIE SUCHE BORY”, REZERWAT PRZYRODY „BUKOWA GÓRA”, REZERWAT PRZYRODY „LUBIATOWSKIE UROCZYSKA”, REZERWAT PRZYRODY „NAD MŁYŃSKĄ STRUGĄ”. Stelaże należy wykonać z rury ocynkowanej 1 ½” i zamontować je w gruncie przy użyciu ok. 15 litrów gruzo-betonu/słupiek. Ilość tablic w poszczególnych obszarach określa **zał. nr 1**.

2.2. Zaprojektowanie i wykonanie **2 tablic informacyjnych** z nazwą rezerwatu przyrody „GOSZCZANOWSKIE ŹRÓDLISKA IM. PROF. LUDWIKA LIPNICKIEGO”, z blachy ocynkowanej o grubości 0,7 mm o wymiarach 57 cm x 170 cm oraz **2 tablic z zakazami** obowiązującymi na terenie rezerwatu przyrody o wymiarach ok. 76 cm x 100 cm - białe tło, czarne litery (zgodnie ze wzorem w zał. nr 3), o treści zakazów zgodnie z **zał. Nr 4** wraz ze stelażem 2-słupkowym z rury ocynkowanej, oraz ich transport i montaż we wskazanym miejscu na terenie rezerwatu (Nadleśnictwo Karwin). Stelaże należy wykonać z rury ocynkowanej 1 ½” i zamontować je w gruncie przy użyciu ok. 15 litrów gruzo-betonu/słupiek. Ilość tablic w poszczególnych obszarach określa **zał. nr 1**.

Część II.:

2.3. Zaprojektowanie i wykonanie **100 szt. tablic do oznakowania stref ochrony** ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną na terenie województwa lubuskiego, z płyty PCV o grubości 8 mm, o wymiarach 30cm x 40cm z napisem: „Ostoja zwierząt. Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”. Litery koloru białego na czerwonym tle. Wzór rozmieszczenia napisów w załączniku **nr 5** do niniejszego pisma. W ramach usługi Wykonawca dostarczy tablice do siedziby Zamawiającego. Ilość tablic w poszczególnych obszarach określa **zał. nr 1**.

Część III.:

2.4. Zaprojektowanie, wykonanie, montaż i transport **1 szt. tablicy informacyjnej** ostrzegającej uczestników ruchu o możliwości kolizji z wilkami, we wskazanym miejscu w terenie na obszarze Natura 2000 Wilki nad Nysą PLH080044 (przy drodze wojewódzkiej nr 350 za miejscowością Potok). Wymiary tablicy ok. 120cm (wysokość) x 100cm (szerokość) z blachy ocynkowanej o grubości 0,7 mm wraz ze stelażami drewnianym na kotwach ocynkowanych. Górne krawędzie stelaży powinny być pokryte daszkami drewnianymi dwuspadowymi (na podstawie wzoru stelaża i wzory graficznego zamieszczonego w **zał. Nr 6**). Stelaż wykonany z drewna toczonego, sezonowanego, dwukrotnie impregnowanego, z plecami. Krawędź słupów stelaża min. 12 cm, długość słupów 230-250 cm – zakończone stalowymi kotwami. Mocowanie tablic do stelaża we frezowanych słupach na głębokość ok. 2 cm i dodatkowo mocowane za pomocą ocynkowanych sztyftów. Kotwy montażowe

o długości ok. 100 cm wkopane w ziemię i umocowane przy pomocy zaprawy betonowej B20. Ilość tablic w poszczególnych obszarach określa **zał. nr 1**.

Na tablicy planowane jest umieszczenie następujących elementów:

Tekst: Obszar Natura 2000 Wilki nad Nysą PLH080044

Wizerunek wilka w czerwonym trójkącie z napisem: Zwolnij! Wilki!

Tekst: logo RDOŚ

SPRAWUJĄCY NADZÓR NAD OBSZAREM NATURA 2000

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

UL. JAGIELLOŃCZYKA 13

66-400 GORZÓW WIELKOPOLSKI

tel. 887 101 300

e-mail: sekretariat.gorzowwlp@rdos.gov.pl

logo WFOŚiGW w Zielonej Górze; Tablice zrealizowano przy dofinansowaniu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze

Powyższe działanie wynika z zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wilki Nad Nysą PLH080044 o Nr A2.

2.5. Zaprojektowanie, wykonanie, montaż i transport 2 szt. tablic edukacyjnych na terenie rezerwatu przyrody „Bogdanieckie Cisy” (Nadleśnictwo Bogdaniec), o wymiarach: 106 cm (wysokość) x 156 cm (szerokość), poziome, jednostronne. Nośnik tablicy – blacha ocynkowana grubości min. 0,7 mm, nadruk wielkoformatowy solwentowy, pełnokolorowy odporny na warunki atmosferyczne, wyklejona jednostronnie folią z grafiką zalaminowaną błyskiem zwykłym laminatem. Stelaż wykonany z drewna z daszkiem dwustronnym (podwójne deskowanie), podłużnie deskowanym – zachodzącym na siebie (na podstawie wzoru stelaża zamieszczonego w **załączniku nr 7**). Stelaż wykonany z drewna toczonego, sezonowanego, dwukrotnie impregnowanego, z plecami. Krawędź słupów stelaża min. 12 cm, długość słupów 230-250 cm – zakończone stalowymi kotwami. Mocowanie tablic do stelaża we frezowanych słupach na głębokość ok. 2 cm i dodatkowo mocowane za pomocą ocynkowanych sztyftów. Kotwy montażowe o długości ok. 100 cm wkopane w ziemię i umocowane przy pomocy zaprawy betonowej B20. Ilość tablic w poszczególnych obszarach określa **zał. nr 1**.

Na tablicy planowane jest umieszczenie następujących elementów:

Tekst: SZLAK CZTERECH REZERWATÓW

Struktura i tekst wnętrza planszy:

Mapa z przebiegiem szlaku pieszego i rowerowego

Zdjęcia walorów przyrodniczych rezerwatu przyrody „Bogdanieckie Cisy”

Opis rezerwatu i występujących walorów przyrodniczych.

Tekst: logo RDOŚ

SPRAWUJĄCY NADZÓR NAD REZERWATEM PRZYRODY

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

UL. JAGIELLOŃCZYKA 13

66-400 GORZÓW WIELKOPOLSKI

tel. 887 101 300

e-mail: sekretariat.gorzowwlp@rdos.gov.pl

logo WFOŚiGW w Zielonej Górze; Tablice zrealizowano przy dofinansowaniu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze.

2.6. Zaprojektowanie, wykonanie, montaż i transport **7 szt.** tablic edukacyjnych dotyczących ochrony czynnej rybołowa (na terenie Nadleśnictw: Lubsko (2 szt.), Kłodawa (1 szt.), Strzelce Krajeńskie (1 szt.), Karwin (2 szt.), Trzciel (1 szt.)). Wymiary tablic: 106 cm (wysokość) x 156 cm (szerokość), poziome, dwustronne. Nośnik tablicy – blacha ocynkowana grubości min. 0,7 mm, nadruk wielkoformatowy solwentowy, pełnokolorowy odporny na warunki atmosferyczne, wyklejona jednostronnie folią z grafiką zalaminowaną błyskiem zwykłym laminatem. Stelaż wykonany z drewna z daszkiem dwustronnym (podwójne deskowanie), podłużnie deskowanym – zachodzącym na siebie (na podstawie wzoru stelaża zamieszczonego w **załączniku nr 7**, wzoru graficznego zamieszczonego w **załączniku nr 8 oraz zgodnie ze wzorem wnętrza planszy tablicy zamieszczonym w zał. Nr 9**). Stelaż wykonany z drewna toczonego, sezonowanego, dwukrotnie impregnowanego, bez pleców. Krawędź słupów stelaża min. 12 cm, długość słupów 230-250 cm – zakończone stalowymi kotwami. Mocowanie tablic do stelaża we frezowanych słupach na głębokość ok. 2 cm i dodatkowo mocowane za pomocą ocynkowanych sztyftów. Kotwy montażowe o długości ok. 100 cm wkopane w ziemię i umocowane przy pomocy zaprawy betonowej B20. Ilość tablic w poszczególnych obszarach określa **zał. nr 1**.

Na tablicy planowane jest umieszczenie następujących elementów:

Tekst: Czynna ochrona rybołowa na obszarze województwa lubuskiego

Tekst: logo RDOŚ

SPRAWUJĄCY NADZÓR NAD OBSZAREM NATURA 2000

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

UL. JAGIELLOŃCZYKA 13

66-400 GORZÓW WIELKOPOLSKI

tel. 887 101 300

e-mail: sekretariat.gorzowwlp@rdos.gov.pl

logo WFOŚiGW w Zielonej Górze; Tablice zrealizowano przy dofinansowaniu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze

2.7. Zaprojektowanie, wykonanie, montaż i transport 1 szt. tablicy edukacyjnej dotyczącej ochrony dropia. Wymiary tablicy: 106 cm (wysokość) x 156 cm (szerokość), pozioma, dwustronna. Nośnik tablicy – blacha ocynkowana grubości min. 0,7 mm, nadruk wielkoformatowy solwentowy, pełnokolorowy odporny na warunki atmosferyczne, wyklejona jednostronnie folią z grafiką zalaminowaną błyskiem zwykłym laminatem. Na tablicy będzie znajdować się tekst oraz zdjęcia. Stelaż wykonany z drewna z daszkiem dwustronnym (podwójne deskowanie), podłużnie deskowanym – zachodzącym na siebie (na podstawie wzoru stelaża zamieszczonego w **zał. Nr 7**). Lokalizacja tablicy – skwer edukacyjny przy siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim (ul. Jagiellończyka 13, 66-400 Gorzów Wielkopolski). Stelaż wykonany z drewna toczonego, sezonowanego, dwukrotnie impregnowanego, bez pleców. Krawędź słupów stelaża min. 12 cm, długość słupów 230-250 cm – zakończone stalowymi kotwami. Mocowanie tablic do stelaża we frezowanych słupach na głębokość ok. 2 cm i dodatkowo mocowane za pomocą ocynkowanych sztyftów. Kotwy montażowe o długości ok. 100 cm wkopane w ziemię

i umocowane przy pomocy zaprawy betonowej B20. Ilość tablic w poszczególnych obszarach określa zał. nr 1.

3. Zakres wykonania usługi, o której mowa w pkt 2 określają załączniki nr 1-9 do niniejszego pisma.
4. Zamawiający dostarczy Wykonawcy materiał zdjęciowy i tekst do umieszczenia na tablicach, o których mowa w pkt 2.5 i 2.6 do niniejszego pisma.
5. Zamawiający dostarczy Wykonawcy tekst do umieszczenia na tablicach, o których mowa w pkt 2.7 do niniejszego pisma.
6. Drewniane konstrukcje powinny być zabezpieczone impregnatem chroniącym (optymalnie koloru brązowego) przed niekorzystnym wpływem warunków atmosferycznych; kotwy ocynkowane, które należy zamontować w gruncie przy użyciu ok. 15 litrów gruzo-betonu/słupiek. W celu wydłużenia trwałości tablic, podniesienia estetyki oraz ograniczenia wpływu niekorzystnych warunków atmosferycznych wszystkie tablice zostaną zabezpieczone poprzez laminowanie. Niedopuszczalne są zabrudzenia, przebarwienia, uszkodzenia mechaniczne, czy jakiegokolwiek inne wady wpływające na estetykę i jakość wykonania przedmiotu zamówienia.
7. Wykonawca udzieli Zamawiającemu pięcioletniej gwarancji na trwałość kolorów wykonanych tablic oraz pięcioletniej gwarancji na trwałość i stabilność konstrukcji stelaży, o których mowa w pkt. 2 niniejszego pisma.
8. Wykonawca na bieżąco będzie konsultował z Zamawiającym projekty graficzne tablic, o których mowa w pkt 2.5-2.7 do niniejszego pisma.
9. W terminie co najmniej 5 dni roboczych przed przystąpieniem do montażu tablic w terenie Wykonawca przedstawi Zamawiającemu projekty tablic wraz z projektami stelaży do akceptacji.
10. Tablice, o których mowa w pkt. 2.1. – 2.3 niniejszego pisma należy wykonać zgodnie ze wzorem tablicy informacyjnej o nazwie formy ochrony przyrody stanowiącym załącznik nr 1 i 4 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie wzorów tablic (Dz. U. Nr 268, poz. 2665).
11. Tablice, o których mowa w pkt. 2.4. – 2.7 niniejszego pisma zostaną opatrzone logiem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i logiem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, które Zamawiający dostarczy Wykonawcy oraz zostaną opatrzone napisem: *Zakup dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze.*
12. Wykonawca obowiązany jest do poinformowania drogą elektroniczną (adres e-mail: sekretariat.gorzowwlkp@rdos.gov.pl) lub telefonicznie, z co najmniej 5-dniowym wyprzedzeniem, Zamawiającego o planowanym rozpoczęciu prac montażu tablic w terenie.

Zamawiający zastrzega sobie prawo bieżącej kontroli realizacji przedmiotu zamówienia w miejscu montażu.

13. WSPÓLNY SŁOWNIK ZAMÓWIEŃ (CPV)

Nazwa i kod CPV: Oznakowanie: 34928472-7;

Montaż konstrukcji metalowych:45.22.31.00-7

14. Termin wykonania usługi: do dnia 30.09.2022 r.

15. WARUNKI UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA.

- 1) Zamawiający nie stawia specjalnych warunków dla Wykonawców w zakresie doświadczenia, sytuacji ekonomicznej i finansowej.
- 2) W postępowaniu nie mogą brać udziału Wykonawcy którzy są powiązani z Zamawiającym osobowo lub kapitałowo. Przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się wzajemne powiązania między Zamawiającym lub osobami upoważnionymi do zaciągania zobowiązań w imieniu Zamawiającego lub osobami wykonującymi w imieniu Zamawiającego czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem procedury wyboru wykonawcy a wykonawcą, polegające w szczególności na:
 - uczestniczeniu w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej,
 - posiadaniu co najmniej 10 % udziałów lub akcji,
 - pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta, pełnomocnika,
 - pozostawaniu w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

16. OFERTY CZĘŚCIOWE

Zamawiający dopuszcza składanie ofert częściowych.

17. MIEJSCE I SPOSÓB REALIZACJI ZAMÓWIENIA:

Województwo lubuskie. Nadleśnictwo Brzózka, Nadleśnictwo Cybinka, Nadleśnictwo Sława Śląska, Nadleśnictwo Lubsko, Nadleśnictwo Smolarz, Nadleśnictwo Sulechów, Nadleśnictwo Przytok, Nadleśnictwa Wymiarki, Nadleśnictwo Lipinki, Nadleśnictwo Karwin, Nadleśnictwo Bogdaniec, Nadleśnictwo Kłodawa, Nadleśnictwo Strzelce Krajeńskie, Nadleśnictwo Trzciel, m. Gorzów Wlkp.

18. ZAMÓWIENIA PODOBNE

Zamawiający nie przewiduje udzielenia wybranemu wykonawcy, w okresie 5 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, przewidzianych w zapytaniu ofertowym zamówień na usługi, polegających na powtórzeniu podobnych usług.

19. TRYB UDZIELENIA ZAMÓWIENIA:

Postępowanie prowadzone jest zgodnie z Zarządzeniem nr 1/2021 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. Zamówienie o wartości poniżej 30.000 euro.

20. KRYTERIA OCENY OFERT:

Ocena ofert nastąpi na podstawie jednego kryterium:

Cena usługi - cena brutto – **waga 100%**.

- Weryfikacja na podstawie przedłożonego przez Wykonawcę załącznika nr 10 uwzględniającego cenę brutto.

Przyznaje się punkty według następującego wyliczenia:

Cena usługi - cena brutto

$$C_u = C_{min} \times 100 / C_o$$

C_u –Cena dostawy wartość punktowa

C_{min} - cena brutto wg najniższej złożonej oferty

C_o - cena brutto wg ocenianej oferty

100 – waga kryterium

21. TERMIN ORAZ MIEJSCE SKŁADANIA OFERT

Wykonawca może złożyć tylko jedną ofertę na jedną, dwie lub więcej części zamówienia. Treść oferty musi odpowiadać treści niniejszego zapytania ofertowego.

Ofertę na formularzu stanowiącym załącznik nr 10 do zapytania złożyć należy:

- a) w siedzibie Zamawiającego – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, ul. Jagiellończyka 13, 66-400 Gorzów Wlkp. lub
- b) elektronicznie na adres: sekretariat.gorzowwlpk@rdos.gov.pl

Termin składania ofert: do dnia 14.07.2022 r.

W odpowiedzi na zapytanie proszę odnieść się do znaku sprawy pisma.

Cena - wysokość wynagrodzenia brutto, za wykonanie usługi powinna zawierać wszystkie koszty związane z realizacją zamówienia-usługi.

22. SPOSÓB SPORZĄDZENIA OFERTY

1. Ofertę można składać wyłącznie na formularzu, którego wzór stanowi załącznik nr 10 do niniejszego zapytania ofertowego.
2. Wraz z ofertą konieczne jest złożenie załącznika nr 11 do niniejszego zapytania ofertowego o braku powiązań kapitałowych i osobowych.

23. ODRZUCENIE OFERTY

Zamawiający odrzuci ofertę, jeżeli:

- a. jej treść nie będzie odpowiadać treści zapytania ofertowego
- b. zostanie złożona po terminie
- c. zostanie złożona na niewłaściwym formularzu
- d. informacje (i oświadczenia) złożone przez Wykonawcę w złożonej ofercie będą nieprawdziwe.

24. ISTOTNE POSTANOWIENIA UMOWY

1. Przelew na konto Wykonawcy nastąpi w terminie 21 dni od dnia otrzymania prawidłowo wystawionej faktury VAT. Podstawą do wystawienia faktury VAT będzie podpisanie przez Stronę protokołu zdawczo – odbiorczego bez zastrzeżeń. Protokół odbioru podlega zatwierdzeniu przez Regionalnego Konserwatora Przyrody w Gorzowie Wielkopolskim w terminie do 7 dni od daty sporządzenia protokołu. W przypadku zapłaty wynagrodzenia Mechanizmem Podzielnej Płatności Wykonawca taki zapis umieści na fakturze VAT.
2. W przypadku niewykonania przedmiotu umowy w terminie lub jego nienależytego wykonania Zamawiający może:
 - 2.1. Odstąpić od umowy i jednocześnie żądać zapłaty kary umownej w wysokości 10% łącznej kwoty wynagrodzenia brutto;
 - 2.2. Udzielić dodatkowego terminu do wykonania zadania objętego umową i jednocześnie żądać zapłaty kary umownej w wysokości 0,3 % kwoty wynagrodzenia brutto, za każdy dzień opóźnienia;
 - 2.3. Wykonawca wyraża zgodę na potrącenie naliczonych kar umownych z przysługującego mu wynagrodzenia.
 - 2.4. Niezależnie od roszczeń, o których mowa w pkt. 2., w przypadku gdyby Zamawiający poniósł szkodę wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy lub jej części, może on dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych Kodeksu cywilnego.
3. Fakturę VAT należy przesłać lub dostarczyć osobiście na adres Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim ul. Jagiellończyka 13, 66-400 Gorzów Wielkopolski.

25. INFORMACJE DODATKOWE

1. Zamawiający zastrzega sobie niezmiennosc oferowanych cen w trakcie trwania umowy.
2. Płatności w ramach zawartej umowy dokonywane będą przelewem na rachunek bankowy Wykonawcy wskazany w fakturze/rachunku w terminie do 21 dni od daty dostarczenia prawidłowo wystawionej faktury/rachunku do siedziby Zamawiającego.
3. Zamawiający zastrzega, iż warunki ogłoszenia mogą być zmienione lub ogłoszenie może zostać anulowane, o czym Wykonawcy zostaną powiadomieni. Nabór ofert może zostać zamknięty bez wybrania najkorzystniejszej oferty.
4. Zamawiający zastrzega sobie prawo do unieważnienia zapytania, jeśli kwoty podane w ofertach będą przekraczały środki budżetowe Zamawiającego przeznaczone na ten cel.
5. Umowa zostanie zawarta na wzorze umowy przedstawionym przez Zamawiającego.
6. **Przedmiot zamówienia współfinansowany jest ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w ramach zadania pod nazwą: „Ochrona wartości przyrodniczych na terenach objętych ochroną prawną na**

terenie województwa lubuskiego” – podzadanie: „Wykonanie, transport i montaż 144 szt. tablic edukacyjnych, informacyjnych na terenie obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody oraz do oznaczania granic stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową.

7. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim posiada certyfikat Systemu Zarządzania Środowiskiem zgodny z EMAS. W związku z tym zaleca się, aby Wykonawcy biorący udział w postępowaniu zapoznali się z treścią Polityki Środowiskowej zamieszczonej na stronie <http://gorzow.rdos.gov.pl/>.
8. Dopuszczalną i akceptowalną formą korespondencji na każdym etapie postępowania o udzielenie zamówienia jest forma elektroniczna. O wynikach postępowania jego uczestnicy zostaną poinformowani drogą elektroniczną na wskazany w formularzu ofertowym adres poczty e-mail.

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH.

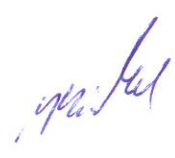
1. Zgodnie z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenia o ochronie danych osobowych) Zamawiający informuje, iż:
 - 1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z siedzibą przy ul. Jagiellończyka 13, 66-400 Gorzów Wielkopolski.
 - 2) Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim możliwy jest pod adresem email iod.gorzowwlpk@rdos.gov.pl.
 - 3) Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu wykonania umowy na podstawie art. 6 ust. 1 lit. b oraz w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze na podstawie Art. 6 ust. 1 lit. c - ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.
 - 4) Odbiorcami Pana/Pani danych osobowych mogą być podmioty świadczące usługi na rzecz Administratora związane z realizacją celów przetwarzania lub organy państwowe.
 - 5) Pani/Pana dane osobowe przechowywane będą przez okres niezbędny do realizacji celów, w których są przetwarzane, w tym przez wymagany okres archiwizacji zgodny z kategorią archiwalną, wynikającą z Jednolitego rzeczowego wykazu akt.
 - 6) Posiada Pani/Pan prawo do: żądania od Administratora dostępu do danych osobowych oraz prawo do ich sprostowania.
 - 7) Ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego - Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (adres Biura Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych: ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).
 - 8) Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym. Niepodanie danych w zakresie wymaganym przez Administratora uniemożliwi udział w postępowaniu i zawarciu umowy.
 - 9) Pani/Pana dane nie będą poddane zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji (profilowaniu).
 - 10) Pani/Pana dane mogą być przekazane odbiorcy w państwie trzecim lub organizacji międzynarodowej.
 - 11) Pani/Pana dane mogą być przekazane dla Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz dalszym podmiotom przetwarzającym.

Administrator dokłada wszelkich starań, aby zapewnić wszelkie środki fizycznej, technicznej i organizacyjnej ochrony danych osobowych przed ich przypadkowym czy umyślnym zniszczeniem, przypadkową utratą, zmianą, nieuprawnionym ujawnieniem, wykorzystaniem czy dostępem, zgodnie ze wszystkimi obowiązującymi przepisami.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
Józef Kruczkowski

A large, stylized handwritten signature in blue ink, which appears to be 'J. Kruczkowski', written over the printed name.

16.07.2012

A handwritten signature in blue ink, possibly 'J. Kruczkowski', located at the bottom left of the page.

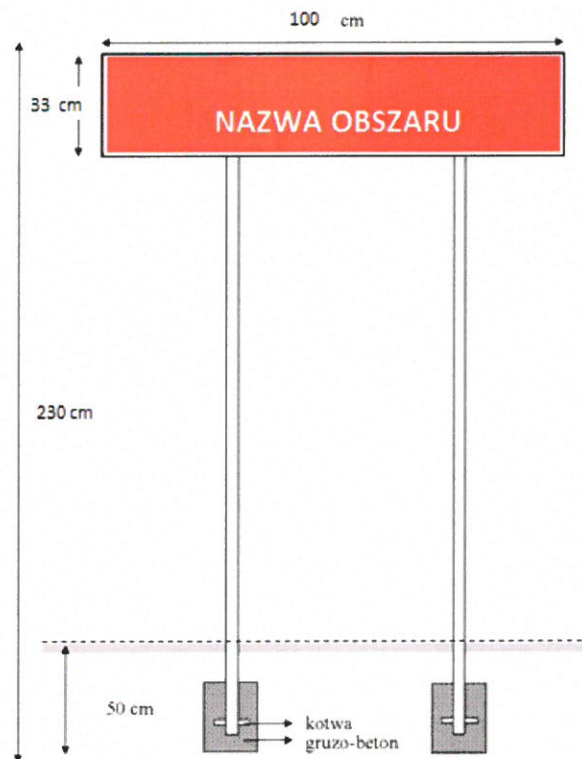
Załącznik nr 1
Zestawienie ilości tablic do wykonania

Lp.	Rodzaj tablicy	Tablice z nazwą (szt.)	Tablice z zakazami (szt.)	Stelaż do wykonania	Zarządzający terenem
1.	OBSZAR NATURA 2000 JEZIORO JANISZOWICE PLH080053	1	-	dwustupkowy	Nadleśnictwo Brzózka
2.	OBSZAR NATURA 2000 DOLINA DOLNEGO BOBRU PLH080068	2	-	dwustupkowy	
3.	OBSZAR NATURA 2000 BORY CHROBOTKOWE KOŁO BRZÓZKI PLH080031	2	-	dwustupkowy	
4.	OBSZAR NATURA 2000 DĄBROWY GUBIŃSKIE PLH080069	1	-	dwustupkowy	
5.	OBSZAR NATURA 2000 DOLINA PLISZKI PLH080011	1	-	dwustupkowy	Nadleśnictwo Cybinka
6.	OBSZAR NATURA 2000 BORY CHROBOTKOWE KOŁO BYTOMCA PLH080048	1	-	dwustupkowy	
7.	OBSZAR NATURA 2000 POJEZIERZE SŁAWSKIE PLB300011	3	-	dwustupkowy	Nadleśnictwo Sława Śląska
8.	OBSZAR NATURA 2000 NOWOSOLSKA DOLINA ODRY PLH080014	1	-	dwustupkowy	
9.	OBSZAR NATURA 2000 JEZIORA BRODZKIE PLH080052	2	-	dwustupkowy	Nadleśnictwo Lubsko
10.	OBSZAR NATURA 2000 LASY PUSZCZY NAD DRAWĄ PLB320016	1	-	dwustupkowy	Nadleśnictwo Smolarz
11.	REZERWAT PRZYRODY „MESZE”	1	-	dwustupkowy	Nadleśnictwo Sława Śląska
12.	REZERWAT PRZYRODY „RADOWICE”	2	-	dwustupkowy	Nadleśnictwo Sulechów
13.	REZERWAT PRZYRODY „MIERKOWSKIE SUCHE BORY”	3	-	dwustupkowy	Nadleśnictwo Lubsko
14.	REZERWAT PRZYRODY „BUKOWA GÓRA”	2	-	dwustupkowy	Nadleśnictwo Przytok
15.	REZERWAT PRZYRODY „LUBIATOWSKIE UROCZYSKA”	3	-	dwustupkowy	Nadleśnictwo Karwin
16.	REZERWAT PRZYRODY „NAD MŁYŃSKĄ STRUGĄ”	3	-	dwustupkowy	Nadleśnictwa: Wymiarki i Lipinki
17.	REZERWAT PRZYRODY „GOSZCZANOWSKIE ŹRÓDLISKA IM. PROF. LUDWIKA LIPNICKIEGO”	2	2	dwustupkowy dwustupkowy	Nadleśnictwo Karwin
18.	tablice do oznaczenia granic stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową	100	-	bez stelażu, dostawa do siedziby RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	-
19.	tablica informacyjna ostrzegająca uczestników ruchu o możliwości kolizji z wilkami na obszarze Natura 2000 Wilki nad Nysą PLH080044 (jednostronna, pionowa, wym. 120 x 100 cm)	1	-	drewniany	Nadleśnictwo Wymiarki

20.	tablice edukacyjne na terenie rezerwatu przyrody „Bogdanieckie Cisy” (jednostronna, pozioma, wym. 106 x 156 cm)	2	-	drewniany	Nadleśnictwo Bogdaniec
21.	tablice edukacyjne o rybołówie (dwustronne, pozioma wym. 106 x 156 cm)	7	-	drewniany	Nadleśnictwa: Lubsko (2 szt.), Kłodawa (1 szt.), Strzelce Krajeńskie (1 szt.), Karwin (2 szt.), Trzciel (1 szt.)
22.	Tablica edukacyjna o dropiu (dwustronna, pozioma, wym. 106 x 156 cm)	1	-	drewniany	-
Razem:		142	2		

Zał. nr 2

Opis wymiarowania i sposób montowania do gruntu tablic informacyjnych z nazwą rezerwatu przyrody/obszaru Natura 2000

Zał. nr 3

Opis wymiarowania i sposób montowania do gruntu tablic informujących o nazwie rezerwatu „GOSZCZANOWSKIE ŹRÓDLISKA IM. PROF. LUDWIKA LIPNICKIEGO” i tablic z zakazami

NA OBSZARZE REZERWATU PRZYRODY OBOWIĄZUJĄ NASTĘPUJĄCE ZAKAZY:

1. BUDOWY LUB PRZEBUDOWY OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH, Z WYJĄTKIEM OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ SŁUŻĄCYCH CELOM REZERWATU PRZYRODY,
2. CHWYTANIA LUB ZABIJANIA DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH ZWIERZĄT, ZBIERANIA LUB NISZCZENIA JAJ, POSTACI MŁODOCIANYCH I FORM ROZWOJOWYCH ZWIERZĄT, UMYŚLNEGO PŁOSZENIA ZWIERZĄT KRĘGOWYCH, ZBIERANIA POROŻY, NISZCZENIA NOR, GNIAZD, LEGOWISK I INNYCH SCHRONIEŃ ZWIERZĄT ORAZ ICH MIEJSC ROZRODU,
3. POLOWANIA, Z WYJĄTKIEM OBSZARÓW WYZNACZONYCH W PLANIE OCHRONY LUB ZADANIACH OCHRONNYCH USTANOWIONYCH DLA REZERWATU PRZYRODY,
4. POZYSKIWANIA, NISZCZENIA LUB UMYŚLNEGO USZKADZANIA ROŚLIN I GRZYBÓW,
5. UŻYTKOWANIA, NISZCZENIA, UMYŚLNEGO USZKADZANIA, ZANIECZYSZACZANIA I DOKONYWANIA ZMIAN OBIEKTÓW PRZYRODNICZYCH, OBSZARÓW ORAZ ZASOBÓW, TWORÓW I SKŁADNIKÓW PRZYRODY,
6. ZMIANY STOSUNKÓW WODNYCH, JEŻELI ZMIANY TE NIE SŁUŻĄ OCHRONIE PRZYRODY,
7. POZYSKIWANIA SKAŁ, W TYM TORFU, ORAZ SKAMIENIAŁOŚCI, W TYM KOPALNIANYCH SZCZĄTKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT,
8. NISZCZENIA GLEBY LUB ZMIANY PRZEZNACZENIA I UŻYTKOWANIA GRUNTÓW,
9. PALENIA OGNISK I WYROBÓW TYTONIOWYCH ORAZ UŻYWANIA ŹRÓDEŁ ŚWIATŁA O OTWARTYM PŁOMIENIU, Z WYJĄTKIEM MIEJSC WYZNACZONYCH PRZEZ REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA,
10. STOSOWANIA CHEMICZNYCH I BIOLOGICZNYCH ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN,
11. ZBIORU DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH ROŚLIN I GRZYBÓW ORAZ ICH CZĘŚCI, Z WYJĄTKIEM MIEJSC WYZNACZONYCH PRZEZ REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA,
12. RUCHU PIESZEGO, ROWEROWEGO I JAZDY KONNEJ WIERZCHEM, Z WYJĄTKIEM SZLAKÓW WYZNACZONYCH PRZEZ REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA,
13. WPROWADZANIA PSÓW NA OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ ŚCISŁĄ I CZYNNĄ, Z WYJĄTKIEM MIEJSC WYZNACZONYCH W PLANIE OCHRONY.
14. RUCHU POJAZDÓW POZA DROGAMI PUBLICZNYMI ORAZ POZA DROGAMI WSKAZANYMI PRZEZ REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA,
15. UMIESZCZANIA TABLIC, NAPISÓW, OGŁOSZEŃ REKLAMOWYCH I INNYCH ZNAKÓW NIEZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ PRZYRODY, UDOSTĘPNIANIEM REZERWATU

PRZYRODY, EDUKACJĄ EKOLOGICZNĄ, Z WYJĄTKIEM ZNAKÓW DROGOWYCH I INNYCH ZNAKÓW ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU Powszechnego,

16. ZAKŁÓCANIA CISZY,

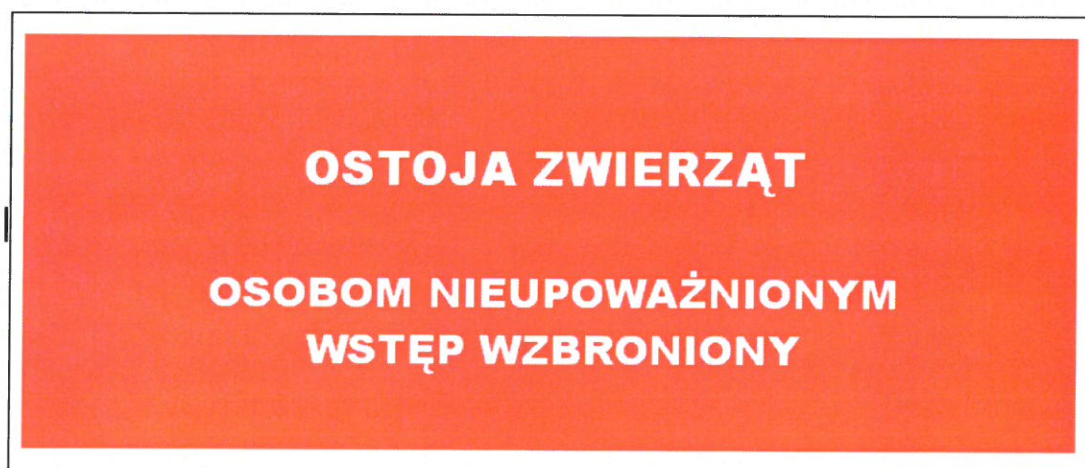
17. BIWAKOWANIA, Z WYJĄTKIEM MIEJSC WYZNACZONYCH PRZEZ REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA,

18. ORGANIZACJI IMPREZ REKREACYJNO-SPORTOWYCH BEZ ZGODY REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA.

SPRAWUJĄCY NADZÓR NAD REZERWATEM PRZYRODY:
REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

Zał. Nr 5

Wzór tablicy do oznakowania stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną

Wzór poglądowy stelaża i wnętrza tablicy informacyjnej uczestników ruchu o możliwości kolizji z wilkami, w obszarze Natura 2000 Wilki nad Nysą PLH080044

Zał. Nr 7
Poglądowy projekt stelaza tablic edukacyjnych

Czynna ochrona rybołowa na obszarze województwa lubuskiego

Rybołów to jeden z najrzadszych gatunków ptaków drapieżnych występujących w Polsce. Obecnie zasięg jego występowania stanowi około 1% powierzchni kraju i ogranicza się niemal wyłącznie do dwóch rejonów Polski tj. części zachodniej oraz północno-wschodniej.

W Polsce żyje zaledwie 30 par tych okazałych drapieżników, a ich liczebność od wielu lat sukcesywnie ulega dalszemu zmniejszeniu. Jest to gatunek podlegający ochronie ścisłej, którego zachowanie populacji wymaga podejmowania działań z zakresu ochrony czynnej. Rybołowy ujęte są na czerwonej liście ptaków Polski oraz w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, chronione są również prawem europejskim.

Właśnie dlatego Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim od 2011 roku realizuje we współpracy z lubuskimi leśnikami i energetykami, strategię ochrony czynnej rybołowa na terenie województwa lubuskiego. Projekt obejmuje wdrożenie szeregu działań ochrony czynnej rybołowa i ma na celu odbudowę populacji lęgowej w regionie.

Więcej o ochronie rybołowa można znaleźć na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rdos-gorzow-wielkopolski/>

W ramach prowadzonej ochrony:

- zbudowano ponad 50 sztucznych platform gniazdowych na specjalnie wyrypowanych drzewach w celu wzrostu liczebności rybołowa.
- zamontowano 16 sztucznych platform gniazdowych na specjalnie wytypowanych słupach linii energetycznych wysokiego napięcia w celu poprawy liczebności gatunku.
- zakupiono i wpuszczono do wybranych zbiorników wodnych na obszarze Nisza 2000 niewielką liczbę gatunków ryb w celu poprawy bazy żerowej rybołowów.
- prowadzono szeroką kampanię promocyjną i edukacyjną wśród społeczeństwa w celu podniesienia świadomości o potrzebie ochrony ostatnich rybołowów w kraju i regionie.
- realizowano monitoring gatunku na terenie całego województwa lubuskiego.

Autor zdjęć: Michał Bielawski

REGIONALNA DYREKCJA
OCHRONY ŚRODOWISKA
W GÓRZOWIE WIELKOPOLSKIM
ul. Jagiellońska 12
64-400 Gorzów Wielkopolski

Tablica informacyjna
ze środków WFOŚiGW
w Zielonej Górze

WFOŚiGW
w Zielonej Górze

Czynna ochrona rybołowa na obszarze województwa lubuskiego

OPIS GATUNKU

Rybołów jest okazałym ptakiem drapieżnym, którego rozpiętość skrzydeł wynosi od 150 do 170 cm, przy wadze nie przekraczającej 2 kg. Bardzo charakterystyczne, czarno-białe ubarwienie sprawia, że jest gatunkiem łatwym do odróżnienia od innych ptaków drapieżnych. Rybołowy najłatwiej rozpoznać po wyraźnie ułożonym ciemnym pasie płór na szyi i piersi oraz głowie, która jest najczęściej biała z ciemną przepaską przechodzącą przez oko. Jego skrzydła są smukłe i długie z "palcami", a głowa wąska zwierzchno z tyłu nastroszonym niewielkim czubkiem, przez oko przechodzi czarna przepaska.

ŚRODOWISKO LĘGOWE

Rybołowy najczęściej gniazdują w kompleksach leśnych z licznymi jeziorami lub innymi zbiornikami zasobnymi w ryby, choć również zdarzają się pary gniazdujące w krajobrazie otwartym. Drapieżnik ten, do budowy gniazda wybiera wyeksponowane, górujące nad otoczeniem drzewa. Na podstawie przeprowadzonych badań ustalono, iż średni wiek drzewa gniazdowego rybołowa w Polsce, przekracza ponad 150 lat (!). W ostatnich kilkudziesięciu latach, niektóre ptaki zaczęły również wybierać na miejsce gniazdowania wysokie słupy napowietrznych linii energetycznych lub inne konstrukcje budowane przez człowieka.

POKARM RYBOŁOWÓW

Rybołów jest gatunkiem wyspecjalizowanym pokarmowo i poluje niemal wyłącznie na ryby różnych gatunków o masie nie przekraczającej zazwyczaj 0,5 kg. Polowanie rybołowa jest niezwykle widowiskowe. Ptaki nadlatują nad zbiornik wodny, wypatrują zdobyczy i z wysokości 20-40 m, atakują rybę spadając w wodę z bardzo dużą prędkością, często zanurzając się przy tym niemal całkowicie na głębokości poniżej metra. Rybołowy najczęściej polują w okolicy swojego gniazda, ale zdarza się, że na szczególnie zasobne jeziora lub stawy rybne mogą lecieć nawet ponad 30 km.

BIOLOGIA LĘGOWA

Rybołowy są ptakami monogamicznymi, czyli żyjącymi w trwałych parach, ugruntowane pary odnajdują siebie nawzajem a młode osobniki tworzą swoje pary na przełomie marca i kwietnia po przylocie z zimowisk. Dojrzałość płciową osiąga w 3 roku życia, choć do rozrodu przystępuje dopiero w latach kolejnych. Samice w drugiej połowie kwietnia składają najczęściej 2-3 jaja, które są wysiadywane przez oboje rodziców przez okres 37-40 dni. Młode ptaki wraz z rodzicami przebywają w Polsce najczęściej do końca sierpnia, a następnie każde z ptaków oddzielnie, podejmują wędrówkę na zimowiska położone w zachodniej Afryce.

Więcej o ochronie rybołowa można znaleźć na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rdos-gorzow-wielkopolski/>

Autor zdjęć: Michał Bielawski

REGIONALNA DYREKCJA
OCHRONY ŚRODOWISKA
W GÓRZOWIE WIELKOPOLSKIM
ul. Jagiellońska 12
64-400 Gorzów Wielkopolski

Tablica informacyjna
ze środków WFOŚiGW
w Zielonej Górze

WFOŚiGW
w Zielonej Górze

Treść wnętrza planszy tablicy edukacyjnej dotyczącej ochrony czynnej rybołowa

Tekst wnętrza planszy:

Rybołów to jeden z najrzadszych gatunków ptaków drapieżnych występujących w Polsce. Obecnie zasięg jego występowania stanowi około 1% powierzchni kraju i ogranicza się niemal wyłącznie do dwóch rejonów Polski tj. części zachodniej oraz północno-wschodniej.

W Polsce żyje zaledwie 30 par tych okazałych drapieżników, a ich liczebność od wielu lat sukcesywnie ulega dalszemu zmniejszeniu. Jest to gatunek podlegający ochronie ścisłej, którego zachowanie populacji wymaga podejmowania działań z zakresu ochrony czynnej. Rybołowy ujęte są na czerwonej liście ptaków Polski oraz w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, chronione są również prawem europejskim.

Właśnie dlatego Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim od 2011 roku realizuje we współpracy z lubuskimi leśnikami i energetykami, strategię ochrony czynnej rybołowa na terenie województwa lubuskiego. Projekt obejmuje wdrożenie szeregu działań ochrony czynnej rybołowa i ma na celu odbudowę populacji lęgowej w regionie.

OPIS GATUNKU

Rybołów jest okazałym ptakiem drapieżnym, którego rozpiętość skrzydeł wynosi od 150 do 170 cm, przy wadze nie przekraczającej 2 kg. Bardzo charakterystyczne, czarno-białe ubarwienie sprawia, że jest gatunkiem łatwym do odróżnienia od innych ptaków drapieżnych. Rybołowy najłatwiej rozpoznać po wyraźnie ułożonym ciemnym pasie piór na szyi i piersi oraz głowie, która jest najczęściej biała z ciemną przepaską przechodzącą przez oko. Jego skrzydła są smukłe i długie z "palcami", a głowa wąska zwieńczona z tyłu nastroszonym niewielkim czubkiem, przez oko przechodzi czarna przepaska.

ŚRODOWISKO LĘGOWE

Rybołowy najczęściej gniazdują w kompleksach leśnych z licznymi jeziorami lub innymi zbiornikami zasobnymi w ryby, choć również zdarzają się pary gniazdujące w krajobrazie otwartym. Drapieżnik ten, do budowy gniazda wybiera wyeksponowane, górujące nad otoczeniem drzewa. Na podstawie przeprowadzonych badań ustalono, iż średni wiek drzewa gniazdowego rybołowa w Polsce, przekracza ponad 150 lat (1). W ostatnich kilkudziesięciu latach, niektóre ptaki zaczęły również wybierać na miejsce gniazdowania wysokie słupy napowietrznych linii energetycznych lub inne konstrukcje budowane przez człowieka.

POKARM RYBOŁOWÓW

Rybołów jest gatunkiem wyspecjalizowanym pokarmowo i poluje niemal wyłącznie na ryby różnych gatunków o masie nie przekraczającej zazwyczaj 0,5 kg. Polowanie rybołowa jest niezwykle widowiskowe. Ptaki nadlatując nad zbiornik wodny, wypatrują zdobyczy i z wysokości 20-40 m, atakują rybę spadając w wodę z bardzo dużą prędkością, często zanurzając się przy tym niemal całkowicie na głębokość poniżej metra. Rybołowy najczęściej polują w okolicy swojego gniazda, ale zdarza się, że na szczególnie zasobne jeziora lub stawy rybne mogą lecieć nawet ponad 30 km.

BIOLOGIA LĘGOWA

Rybołowy są ptakami monogamicznymi, czyli żyjącymi w trwałych parach, ugruntowane pary odnajdują siebie nawzajem a młode osobniki tworzą swoje pary na przełomie marca i kwietnia po przylocie z zimowisk. Dojrzałość płciową osiąga w 3 roku życia, choć do rozrodu przystępuje dopiero w latach kolejnych. Samice w drugiej połowie kwietnia składają najczęściej 2-3 jaja, które są wysiadywane przez oboje rodziców przez okres 37-40 dni. Młode ptaki wraz z rodzicami przebywają w Polsce najczęściej do końca sierpnia, a następnie każde z ptaków oddzielnie, podejmują wędrówkę na zimowiska położone w zachodniej Afryce.

